

NĂM THỨ TAM

SỐ 709

MÔI SƠ NĂM XU

甲戌年六月廿七日

NGÀY THỨ TƯ

18 JUILLET 1934

GIÁ BẢN

PHÓNG PHÁP	NGOẠI QUỐC
Mỗi năm 1.500	5.500
Số tháng 2.00	4.00
Bé tháng 1.00	2.00

Không phải trả tiền trước.
Thu và manda gởi cho M.
TRẦN-BÌNH-PHIEN. — Ai đang
quảng cáo, viễn thông, mua thương
nghi trước.

CHỦ-ÃM MÃU CÁ-NG
HÙNH-THÚC-KHÄNG
Quân-N
TRẦN-BÌNH-PHIEN

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

Mỗi tuần xuất-bán hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

DEPOT LEGAL

MACHINIE

N° 361

BÁO-QUÁN
số 112, đường Ông-Sa, Huế
Giá-thép: số 10
Giá-thép: TIỀN-SA MƯ

Bịnh nam chúa
bắc thi không khi
nào lành được,
mà còn thêm hại.

MUÔN DỨT HÀN MÂM RỘI LOẠN PHÀI XÉT BÊN NGUYÊN NHÀN

(Cuộc khung-bố bên Đức ngày nay và cuộc khung-bố ở nước Pháp hối cách mạng)

Số báo vừa rồi có bài bàn qua cuộc án mưu đảo chính bên nước Đức, mà tác giả cho là một bài học cho tag đặc tại Hitler. Một bài học tuyệt, vì có véc nhá đặc tài kia mới biết rằng chính sách của mình nào có phải là toàn triện, và dân Đức, cho đến cả đảng quốc gia xã hội, đội quân xung đột làm cái thế lực của Hitler lâm nguy, nào có phải toàn sai lầm khai thác dưới cái bùn tag rết kia đâu. Nhưng tiếc rằng bài học kia khôngITCH cho Hitler là bao nhiêu, vì Hitler vẫn dâng rõ lục mà đánh ác các tag bị tinh nghi là có dự vào cuộc ám mưu này: vụ cảng nguyên tử trong Schleicher bị giết một cách tàn nhẫn, Tông bộ tham mưu Reihen cũng bị bắn ngay. Đó là chưa kể mảng chụp rõ quan cao cấp và nhiều binh lính khác, Hitler cũng đưa lên đoạn đầu dài mà không cần zet rứt gi cá. Hitler còn lây làm lụ phu mà cho rằng nhá cuộc đâm mưu này là nước Đức đã tránh được một cuộc cách mạng; hay nói cho đúng hơn, vì cuộc đâm mưu này mà anh ta giờ được cái địa vị càng bền vững.

Còn nói ấy phỏng có thật không?
Hiện nay theo các tin ở Đức qua, thì tiếc súng đại bác đương nô ở Munich.

Vậy
thì nói rằng nước Đức sẽ tránh cuộc cách mạng thứ hai, cũng không lây

Đến như nói Hitler ra tag đán áp để giờ được địa vị, thì đều áy cũng chưa chắc. Nhìn cuộc chém giải áng mà Hitler đã gây mối kháng bô cho toàn thể nước Đức, ta có thể nói rõ ràng đán Đức đương trãi qua một cái tag kỵ như dân Pháp trong hồi bạo chính 1793.

Nhưng ta hãy xem vì sao ở Pháp đã có cái tag kỵ bạo chính áy.

Bởi đó, cái ám lú binh của vua Léopold II và kỵ hành ở Pháp, thi các tướng què áu chửu như Áo, Phổ, Nga, Anh, Ý, Hà Lan. Tông bộ nhà, họa kỵ lại mà chẳng với Pháp. Vé chính trong nước Pháp, mười sáu nhân dân ở vùng Vendée cũng nói giáng làm loạn. Cho được đổi phò lại cái nạn ngoại xâm nói chiến áng. Quốc-angh mới phái đặt ra Công-đảng Cộng-đảng và Tòa án cách mạng (le Comité de Sureté générale).

Nhật mua quân hòa

Tin đồn tháng 11-12-Đông-tinh nói theo như tin tháng 10 quan phương sau Mỹ, và phần tháng 1, có véo béo và các đà quắc nhá mà người Nhật mua ở nước Mỹ, tổng cộng số tiền 2.000.000 đồng. Cái gì không hoang chéu sám là giết người, chẳng thấy không hoang chéu sám.

THÔ TÍN

Cùng người dân làng Trạch phò huyện Phong Diên, Thừa Thiên

Được bài lai cáo của Ông mà không ký tên, vậy phải ký tên và có người chứng khuy, số đồng.

Cùng Ông T. B. L. Quảng bình

Được bài « Dung gian chéo? »
sang không đăng được, vì Ông không có chỗ ở của Ông cho rõ

CHUYỆN BỜI

Đừng làm sai nghĩa di chèo!

Người An nam minh lí có tinh lọc mịch, hoặc họ có lọc mịch là lọc mịch những chuyện cá nhân, con dân như chuyện tên leo khác khi họ thấy ai làm chi, và bài chòe làm có mang, không hề làm lái cho biết nguyên do, và có lẽ họ biết nguyên do là không còn bài chòe nữa chàng. Kia xem người minh đối với các ngày?

Lang nói chí đầu xa, chí nói súi từ bùa tháng năm nay. Đầu tiên có cái là tháng 2, gọi là « Lang quốc khánh niêm». Lang ngày là ngày là aux tén dê Khát dinh dời ra để nhó tên ngày mờ đầu trào Nguyên. Tháng là ngày tháng 2 là ngày khung về chính trị; mà trong dân gian lại tên là tên một ngày là tên giáo. Nhìn nhá nhón ngày áy mà bay cung là tên, đi iết

Kết mỗi ngày là cái thời kỳ tháng bối. Mục đích các tag thấp chèo đương thời là muốn dùng cuộc khung bối để buộc người trong nước phải hiệp-nhau mà đối ngoại.

Một ngày mỗi bối bối và Tòa án cách mệnh mỗi ngày với đòn dập

đòn dập ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên nhân.

Hồi kỵ đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên

nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên

nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên

nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên

nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên

nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên

nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên

nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên

nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên

nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên

nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên

nhân.

Đến ngày 23 tháng 5, tức là ngày doan ago. Ngày này là ngày của người Tán kỵ niệm ông Khái nguyen, không định dập chí với ta hết, mà ta cũng lây làm một ngày là mà không tim cho rõ nguyên

nhân.

Quân nghĩa dũng Đóng
bắc Trung-hoa lại nồi
lên như ong

Quân nghĩa dũng Đóng bắc hiện lại due
chac hanh: bộ họ Trần-dông Son có hoa
van quan, ngâm phap & Bát-con và moi
giải dat Thiết-sai ở phia Bắc-lang-giang;
bộ họ Lưu-hoa-Nam công hoa van người,
ngâm phuc & trong nái sau linh Hung yeo
ngai là những loài hoa trai trai người
tai chòi nái công có, chuyên việc pha hoai
tác đường giao thông.

Toàn quân nghĩa dũng & Ninh có thap,
bộ họ Pai-van-Leng, hâm vua ldi-danh up
quân Nhật là bộ họ Hoash-dien, g ài được
dò, đến khi cầu dũng lại công long

đi tìm, có khi tìm không được lại
mua lân khác, phi chà lại tốn công
không ít.

Vậy các đò dũng phải đặt đè vào
nơi có định, cái gì đè chò nồi cù
đè chò kỵ, đến khi cầu dũng là lây
được ngay, không phải tìm kiếm.
Về cách sắp đặt vật kiện nên theo
cách như dưới:

a) Ghi số hiệu những đò. — Trong
phòng chứa những vật kiện ấy, biến
tên từng món, mỗi cái nên ghi số
hiệu (1, 2, 3, 4 v. v.) trên một tấm
bảng treo bên vách phòng ấy; khi
cần dùng, cứ xem số hiệu trên tấm
bảng thì biết món đò ấy đè ở đâu
lấy ra mà dùng; mà khi dùng thì ghi
dưới số của món ấy chép dính.
b) Chái quét trong nhà. — Dặt
quần áo, chài bàn ghế và quét dọn
trong phòng với tuân bay mỗi 3
ngày 1 lần. (Có nhà mỗi ngày mỗi
đợt quét, tùy cái cao nò. Công tác
thường ấy phải qui định một cách
riêng, khiến cho không ngăn trở
đến các công việc khác.

c) Giò nghỉ. — Ngoài giờ làm việc
ra, phải có giờ nghỉ nhất định, đè
cho khí lực được khôi phục, tinh
thần được thư thái diễn hòa. Trong
tại giờ nghỉ ấy, người làm việc
và phải ghi rõ làm aban dán
theo mỗi thứ c o khói lầu lòn.

d) Bè rieng các thòi thoac. — Những
thòi thoac thường dùng, mua và phải
cất trong tủ riêng, không nên đè
lùi với đùi ăn. Vì thòi có nhiều
thú, cần phải ghi rõ lèm aban dán
theo mỗi thứ c o khói lầu lòn.

e) Bè đđ cho đđ lây. — Những đò
bằng ngày thường dùng, không nên
đè nơi cao quá, hay là nơi kỵ lây,
chì nên đè chò kỵ cho cát liệu. Nếu savon,
khôk tắm thì đè rơi phòng tắm; muỗng,
nĩa, đũa, chén, bát, nĩa, đũa, chén,
di bát đè nơi lú gán báp nấu v. v.
f) Bè rieng các thòi thoac. — Những
thòi thoac thường dùng, mua và phải
cất trong tủ riêng, không nên đè
lùi với đùi ăn. Vì thòi có nhiều
thú, cần phải ghi rõ lèm aban dán
theo mỗi thứ c o khói lầu lòn.

g) Giò nghỉ. — Thời giờ nghỉ
ra, phải có giờ nghỉ nhất định, đè
cho khí lực được khôi phục, tinh
thần được thư thái diễn hòa. Trong
tại giờ nghỉ ấy, người làm việc
và phải ghi rõ lèm aban dán
theo mỗi thứ c o khói lầu lòn.

h) Bè đđ cho đđ lây. — Những đò
bằng ngày thường dùng, không nên
đè nơi cao quá, hay là nơi kỵ lây,
chì nên đè chò kỵ cho cát liệu. Nếu savon,
khôk tắm thì đè rơi phòng tắm; muỗng,
nĩa, đũa, chén, bát, nĩa, đũa, chén,
di bát đè nơi lú gán báp nấu v. v.
i) Bè rieng các thòi thoac. — Những
thòi thoac thường dùng, mua và phải
cất trong tủ riêng, không nên đè
lùi với đùi ăn. Vì thòi có nhiều
thú, cần phải ghi rõ lèm aban dán
theo mỗi thứ c o khói lầu lòn.

j) Bè đđ cho đđ lây. — Những đò
bằng ngày thường dùng, không nên
đè nơi cao quá, hay là nơi kỵ lây,
chì nên đè chò kỵ cho cát liệu. Nếu savon,
khôk tắm thì đè rơi phòng tắm; muỗng,
nĩa, đũa, chén, bát, nĩa, đũa, chén,
di bát đè nơi lú gán báp nấu v. v.
k) Bè rieng các thòi thoac. — Những
thòi thoac thường dùng, mua và phải
cất trong tủ riêng, không nên đè
lùi với đùi ăn. Vì thòi có nhiều
thú, cần phải ghi rõ lèm aban dán
theo mỗi thứ c o khói lầu lòn.

l) Tuy của có má lèn. — Số đợ
tuan, khoán phi dụng, phải bằng
theo học lý làm nén, luồng theo số
vào đđ định số ra; cần phải có hạn
chế cho 2 đợt hàng với nhau,
đè đđ lèp cho mình được cái thời
qua lèi lèi kỵ, người làm việc
được tùy ý chơi vui, như thèo,
đè đđ mèi chèng bện, cốt đòng chơi
những mèo có hại.

m) Giò nghỉ. — Thời giờ nghỉ
ra, đđ sao cung phải 8 giờ là vùn.
IV — Kim tiễn, kinh tế

(Chuẩn bị khoán phi dụng)

Các khoán phi dụng, phải bằng
theo học lý làm nén, luồng theo số
vào đđ định số ra; cần phải có hạn
chế cho 2 đợt hàng với nhau,
đè đđ lèp cho mình được cái thời
qua lèi lèi kỵ, người làm việc
được tùy ý chơi vui, như thèo,
đè đđ mèi chèng bện, cốt đòng chơi
những mèo có hại.

n) Giò nghỉ. — Thời giờ nghỉ
ra, đđ sao cung phải 8 giờ là vùn.
O/ Tuy của có má lèn. — Số đợ
tuan, khoán phi dụng, phải bằng
theo học lý làm nén, luồng theo số
vào đđ định số ra; cần phải có hạn
chế cho 2 đợt hàng với nhau,
đè đđ lèp cho mình được cái thời
qua lèi lèi kỵ, người làm việc
được tùy ý chơi vui, như thèo,
đè đđ mèi chèng bện, cốt đòng chơi
những mèo có hại.

o) Giò nghỉ. — Thời giờ nghỉ
ra, đđ sao cung phải 8 giờ là vùn.
S. B. T.

HÀ-LAM

Dân thất nghiệp với

cánh binh

Amsterdam,

NU'ÓC BÍ MẬT Ở THIỀM-TÂY

Ở đất Tàu mà có một nước biển riêng
và một cát, người ngoài du lịch
mang dây, trong bắc da kỵ thường gọi là
nước bí mật ở Thiêm-tây.

Tuy là người phương đông không mấy ai
biết, chính người nước Tàu cũng gần
dậy mới cho ý đến.

Nước bí mật này, tiếng gọi là nước, nhưng
không phải có chánh trị, quán xá... là
nhéo nhoèi trên thế giới, chỉ là do
sau một giáo hội nước Pháp quản lý
một vùng đất hoang dã và vắng.

Bởi với cái nước bí mật này,
người bộ Trung-hoa đã lấy hưu nghe giao
thiệp cùng công sứ Pháp trú Hoa với tên
mà thái độ nước Pháp không muốn giải
quyết, sau nước ấy còn là nước bí mật

và thuật lối lịch nước ấy như dưới:

Ai đọc câu từ Trung-hoa, chắc con nhò
năm 1900 (năm canh tý, năm Quang-ly),
tên hiệu quyền phái Tàu khuya rết, có
2 người giặc ác là 3 người giặc ác nước
Pháp ở Hiệp-Bắc: Điện Biên, Thủ Đức, An-
Bình, bị bọn lừa dối giết chết. Lác
ký gọi là: Tàu biến giáo ác, Cảnh
phò Pháp can thiệp một cách nghiêm
trọng, giao hội ở Thiêm-tây yêu cầu bắt
thuộc, sau vạch cái tên là giặc và
các phò phò và giao đường Tàu
biến sang tri huyện địa phương giao
thiệp đám phân. Trái lìa sang thương xác
nhau, rai cục chia bù 600.000 đồng, chia
ONG GANDHI LẠI XUYẾT

NU'A NGUYỄN

Mời đây ông Gandhi chết hụt vì
quá bức bối uất ức. Nay có người
lại mưu hại ông nữa, nhưng mang
ong con lợn ném vào khôn.

Nơi đâu cầu đường sắt ở sông
Ấn đúc Lập nè, có kè dài dờ ngang
đường, có y làm cho chuyên xe lửa
cô ống ngồi trên đờ sụp xuống sông.
May mắn người gác đường thấy
được, dọn dở ngăn trở ấy đi,
không tội ông đê nguy tai.

Ông phản đối sự phản giặc cấp,
tuyên truyền lâu nay mà chưa có
hiệu quả, lại bị phản đối. Nay ông
đối phương châm, châm cù đồng
phản pugn, khuyễn cùi em đồng
ngấp lắc với đức cao cường.

Bao bao ba Án có sao xoáng rõ, chờ
nửa từ Cố Việt ta mà theo phương
cách ông ta làm màu có hiệu quả lầm,
vì hưng trâu quắp nui nêu mà cao sú
tử cũng lòi.

THAU GIUM TIEN BAO

Cùng các Ông Cò-dòng Huỳnh-thúc-Khang Công-ty

Ký năm thương nién ngày 4 Mars
vua rời, Séc-hội-dòng co quyết nghị rằng
nhưng người muai bài ở hat nón con
niên uốn, thi thoả co ống Cò-dòng trong
hat ly thau gium. Ngoài các phi lòn gót
tho và masse, áo bao sẽ chịu thêm
mùa hè hoa-bông cho người di thảo
nữa (hoa-bông bao nhiêu sẽ thau gium
sau).

Tuy trong các ông Cò-dòng, ông nào
cò lòng tốt, giúp cho Công ty, xin viết
tho cho biết, sẽ gửi giao ủy quyền và
danh sách các đài-giả của tôi và miêu
sự nhờ thau hộ, thau được bao nhiêu
gởi masse và nhà báo, nhà báo sẽ gửi
hết lại phát lai.

Ngài cò-dòng nào nêu lòng giúp bao
bao, xin gửi thơ cho biết.

BUYNH-THUC KHANG

THUỐC TRỊ BA CHỨNG ĐAU BỤNG :

DÀ-DÂY, PHÒNG-TÍCH, KINH-NIÊM

Đau tức giữa ngực, lát chói qua sau vai, rồi đau lấn xuống ngực thất lồng, vò hơi
lát cùi cùi chát ra nước chua; có khi đau qua nón cùi cùi ra nón; đau như thể
gọi là đau do dây da bao tử.

Đau bụng tròn hay bụng đứt, hoặc bụng đánh tròn lồn thi đở
đau; cách này hoặc một tháng đau một lần; đau như thể gọi là đau bụng kinh

nữa. Đau chơi chơi trong bụng, ngày đau ngày không; ngày mầu ẩn, ngày không mầu
ẩn, lòi trong thất thường; sắc mặt vàng vọt hay bụng béo da bụng dày bị bí: đau
như thế gọi là đau bụng phong tích.

Ái mặc phái, hãy viết thư kêu chứng bệnh thất lồng, gửi cho báu hiệu, sẽ gửi thuốc
hỗn hợp lá lanh hoa gừng again.

Thứ tư và mandat là:

NGUYỄN-NGỌC-AM, chủ hiệu: BIỂU-NGUYỄN BÁI-DƯỢC-PHÒNG

121 đường Bông (cửa q.yền): HANOI

SƠ TIẾN GÓI GIÓP CỦ PHAN-BỘI-CHÂU

Sau báo mời nhận được mandat 28350
của Ông chủ bao BUỐC-NHÀ-NAM &
Saigon gửi thăm ra (trước đó gửi ra 28300
rồi), nhà chay giao bao Cù Biê-Nam,
số tiền này là do bao D. N. N. đóng
khuynh mà anh chị em hàn hâm các anh
gởi giúp.

Sau bao lại tiếp được mandat 28300
của vi làm việc trong hàng V. A. des
Pétroles & Saigon do Ông chủ bao VIET-
DÂN gửi ra để giúp Cù.

Sau bao đã chuyển giao cho Cù và Cù
nhà có lời cảm ơn.

Tiếng Dân

CHUYỆN VUI

Một người bao dạn với cái mặt bằng xu

Trước triều Mân Thành bao Tàu,
chính phủ có lập một trường dạy
danh gian mới nơi thành phố lớn;
trường ấy đã choenburg: gười ban
ngày không có thi giờ học, thi tối
dẫn dò mà học.

Cứ đúng 7 giờ tối thi dám lao động
cùng các giới khác nhau tới tấp
nập. Trường chia làm 2 phòng:
một phòng nữ giới, một phòng
nam giới. Giạy nữ giới lui có hai cỗ
trợ giáo rất thông thạo, lịch duyệt;
một cô chuyên dạy y khoa văn ly,
còn một cô chuyên dạy các khoa
nữ công..; nam giới thi cả
hai thầy đều chuyên dạy văn ly,
còn mỗi buổi tối, bắt đầu dạy từ 7
giờ đến 10 giờ thi bài.

Sau lúc bài, người nào gán nhá
tbi vè, còn những người xânh bà thi
cho phép ở lại ngủ, sáng
ra mới vè, vì bàu mà tối nay cũng
có học trờ ngó lại trường.

Người ta thuật chuyện: một hôm,
bên phòng kia, hai cô giao bài dạy
đã về nhà riêng rồi, còn bên phòng
này, một thầy đã ngủ, (2 thầy này ở
luôn gọi nhà trường), còn một thầy
đang thức làm việc - ông này tách
người tách hậu, riêng nàng, mồi
toi nào cũng thức làm việc cho đến
12 giờ mới chịu đi ngủ. - Một
nửa dã mười một giờ rưỡi, học trờ
ở lại trường đó 7, 8 trờ cũng đều
ngủ hết, chỉ mình thầy kia thức làm
việc. Bên kia bàu giấy thầy kia trước
còn một cửa sổ, thầy đương ngồi
châm chí viết bài, chợt nghe một
tiếng khú... thầy ngược mặt lên
nhìn ra, thấy ngoài cửa sổ hiện ra
6, 7 cái mồi nào то tướng đi
tới với ai lòi ấy lòi bao không
nhưng thầy nó người can
đám không có náo meo, vẫn bộ
dạo đê xem thử nhưng là mồi mồi
kia nó làm trò gi. Thầy nhìn
chứng nào lòi thấy nó thêm lo lòn
mà coi bộ muốn a sát vào cửa.

Ông giao bên dán bao, cắn cây
viết châm thẳng vào 1 cái mồi trong
mỗi cái mồi đó, thi thầy nó nhỏ ly
lại, rồi xuống đất. Ông lấy làm lạ,
rồi dách thức học trờ đó dậy, xách
đèn ra xem thì chẳng thấy gì, chỉ
thấy một nhảm xát. Ông làm think
cùi luyt mồi dâng xé kỵ dem vào.
Bây giờ ông bảo học trờ ngồi
để thuật lại dán dối câu chuyện.
Ông đưa nhảm xu ấy lên hỏi:
- Có trờ nào biết thứ xu này &
dán mà thấy luyt được dây
không ? . Không nghe trờ nào trả
lời, thầy nói: «Nhưng xu thấy luyt
đây, chính ở mấy cái mồi to kia ».
Học trờ lại lấy làm khó hiểu mà
bồi lại, thi thầy trả lời: «Nhưng
cái mồi to tướng kia, là những loại
mà nó lấy thế lực đồng xu làm cốt,
rồi biến hóa xoay tròn thành ra mồi
người, để dán ta đó, các trờ có biết
không ? »

Thứ ma nói trên, tướng không
minh chỉ ở Tàu, mà chính ở xã hội
ta nó vẫn hiện hình để khuynh rối
bọn mê tín kia nón, ai có cách gi
trú trước nó đi không ?

VIỆC TRONG NUOC

Câu chuyện bán con lót thai

HÀ-TĨNH - Nguyễn Văn Bộ đem đứa
con tôi nhà Ông D. B. M., y sinh
định bao 5\$ cho làm dưa ở Ông M.
đã đưa i đồng bạc để lấy đất ty trường
nhận thuê, khi đem tên số trả tôi tên. Bố
đưa bò tót đồng bạc Ông M. tại đem con
hàn cho người cai linh tây F. ghi tên &
tôi với người em thi Ông M. đòi bắt. Vì
thế mà người em trả tiền tên nhà Ông
M., không nói bối gi mà đánh Ông M. Ông
Mirish Cò và lâm đưa kiện tội quan Công
sư, ngài xét rõ đầu đuôi câu chuyện,
tu sang quan. Ông bao nghiêm trị người
em. Sau người em tái trước sở Cò xin lỗi
thanh ra chuyện hù.

Một đứa con mà bán 2 chở, sự già dối
của lão là đáng ghét mà tình cảnh khô
lại đáng thương.

Bé chuyên

Chuyện khó hiểu quá

QUẢNG-NAM - Năm ngoái, xóm
Tiêu-khán, làng Tiêu-khán (Thảng-binhh)
ngày 19 anh đội bộ, nhau chia Qua-công
ba nát, đồng ứng đồng đội của Khải-sóng
nganh khán và định hiếp ly, tuân y bắc
hương chánh của qua phà Tàu ly biếu
khán và qua hương lô Trần-Uân-lô biếu
chán trong lăng hội định, thán hào chán
đàn đồng kỷ, qua phà có phà bằng.

Nay có tên Bùi-Tòng (tên này
mới canh xí ma, không đặc dù việc
làng) đám đơn kiện, xin nganh khán
trở lại chán; qua phà biếu ly bộn Ông
chúa Khải-chín 28 lòi bòi ghê lòi chán,
người lanh lòi lại và khép anh chán
quá.

Quan tiền ly phà bằng cho hợp ly và
cả lồng đồng ứng. Nay qua số ly lòi
tace y một người dân mà bắt tội kêu
thán là qua sau làm án qua trước mà chán
quá làm xí chán, chán ghét.

Xe hơi cần chốt người rồi bỏ chạy

QUẢNG-NGÃI - Lúc 3 giờ sáng ngày
27-3, có chiếc xe hơi chạy đường thúc
gia số 1, từ ngõ hẻm chạy vội, khi tới Ông-Sóng,
cách poa ly Bình-sơn một súng km,
canh poa ly Bình-sơn một súng km,
canh poa ly Bình-sơn một súng km,
ma xe bò chạy lùa vào Sora Tjeb.

Sau khi vụ này xảy ra, có người nói
người bị can kia đùi 2 tuổi, hòn kỵ di
canh y một súng đâm đùi tái nước ruộng.
Con chiếc xe chạy sớm đó, là xe n. A
159, thường chở-bé bằng cá từ Chân-đ
đến thành.

Ngày 7-31 năm Phóng-thanh lanh do
cả mảnh mồi, đã bắt tên tài xế chém se
ky xít hòi, và nghe tên người tài xế kia đã
tua nhau.

P. V.

(Xem qua tran, 3 cát 3)

CỎ-BỘNG QUÀ HÓA HO

At he xin dùng thuốc hiệu Bàn tay
của Lợi-Sanh-Đường sống trong 2
gói thi lanh. Bàn tay có lúp đùi
Lợi-Sanh dán Thành diệp trị được
nhau chung rất hay và có dà các th
Cao, Đơn, Hòn, Tân rất tốt, rất
niên nghiêm, ai mua bao, ai kinh làm
Đại-ly, xin vét tho vè.

M. NGÔ - THIỆP
Directeur Succursale
Lợi-Sanh-Đường
A TOURANE

TRỊ TỬ THỜI CẨM MẠO

OMO - O20
MAISON NAM - TRẦN
17, Rue Wallenhausen, HU
Delai 1000 Quảng-đàm:
M NGUYỄN-VĂN-THÁI
Trí-thờ thời
Gia nhâ thô Tóm-mới FAIPO

Muốn giữ da mặt cho mịn
và tươi nên dùng

CRÈME DE BEAUTÉ VAN-HOA

Chỗ bằng toàn chất nhựa-bb,
theo phép khoa-học.
Mu bao mua 16 xin bồi lại biện
VÂN-HOA
27 Rue Gia-long - HUẾ

Một việc Tiết-kiệm và lợi cho Quê - hương

Savon Việt-Nam tốt hơn những savon khác vì dùng dầu tự
dâng dầu bắc, dầu dùng theo kiểu Marseille.

Vì vậy nên dùng savon Việt-Nam không m López, chà nó không
nhớt và ít bao hơn savon khác.

Chẳng những tốt hơn savon làm tại Đông-Đương mà l 6, savon
Việt-Nam còn tốt hơn savon Marseille đem qua nước Nam minh nữa.

Muỗn biết lối xáu, lấy một thau nước, bỏ một cục savon Việt-Nam và một cục savon khác, chẳng bao lâu sau khán tên bắc savon Việt-Nam và một cục savon khác, chẳng bao lâu sau khán tên bắc savon Việt-Nam. Ngày không không nhút nhít. Dùng savon xáu thì y
phục màu vàng, mực, vi sona canxi trong savon thường không
hỏa hết ra savon nên làm cho y phục mình màu mực. Dùng savon
xáu mà tắm gội thì nó rất ngứa mình cũng vi sona canxi que còn
trong savon xáu. Dùng savon xáu giặt nó nhớt tay và phải xát nước
nhập lăn.

Dùng savon Việt-Nam thì khỏi bài xí trắc trắc ấy.

Thứ này người minh chưa có làm vật chí tốt hơn đở ngoại
quốc để đem vào nên người Việt-Nam phải nhớ rằng dùng savon Việt-
Nam là giúp đồng bào mà lại tiền bạc minh ở trong nước.

Chẳng những minh nên dùng đở cội bắc mà minh nên cđ đồng
cho đở người minh làm, y là bđn phận của người bắc thương
quê hương.

Thuốc bò huyệt

Chuyên trị:

Thieu huyêt, huyêt hở, bạch-đái, mệt
nhọc, mệt ăn, mệt ngủ, lao lòn.
đau không tiêu, đau ốm mệt
khỏi, đau ba óc cử đay

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sữa
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM
SỨC KHỎE CỦA TRẺ CON
NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp
Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ
sinh và các nhà thương binh... v.v...
ở Trung-Kỳ, Bắc-Kỳ và Cao-Mèn

đã từ lâu năm và cả năm 1933 nữa.

GIA - ĐỊNH PHẢI NÊN
CHỈNH BỐN THẾ NÀO
CHO CÓ QUI TẮC ?

(Tiếp theo trang 1)
mọi dạng. Nếu chửa lỵ bụng có
biểu quả về khoản phí dụng kia là
sự rất cần.

a. Tay như dụng mà sâm. — Phí
dụng thông thường, phải tùy chỗ
nhà cần làm tiêu chuẩn. Nói cho rõ
là cái gì không thể thiêng được bởi
mỗi năm.

b. Món ăn. — Món ăn, lấy các món
cố cuối dàn đường để tiêu hóa làm
gốc, nghĩa là món có ích cho sức
khỏe và hợp với nguyên tắc vệ sinh.

c. Mua đồ. — Phải biết phân biệt
thứ tốt thứ xấu, già cách vừa phải,
để tránh sự lừa phỉnh và mồi tiền
vô ích.

d. Dùng dùng đồ ra hoa. — Các
đồ thường dùng, cần sắm đồ gì có
tính chất lâu bền, không cần thử
làm lợt xa hoa.

Nói tóm lại, giá chánh phải có
tính thần chủ vào mỗi việc, và sắp
đặt có thứ lớp, có qui cù, làm việc
có trật tự, không qua vội gấp mà
cũng không trì安然. Lấy cẩn kiêm
lầm ném mà theo cách «tập trung
nâng lỵ», «tập trung bỏ giờ nói
trên», cài phổi cho các phần tử trong
nhà, ai cũng có phần việc mà ai
cũng có sinh thủ. Tất nhiên thu
được hiệu quả tốt mà già nén mồi
hạnh phúc trong gia đình. Mỗi gia
đình đều khoa học hóa và tân thưa
hóa như vậy hợp lại tức là xã
hội khoa học lần trước. Hướng
chỉ người trong gia đình mà nhận
rõ ràng là vui, làm hết chức phận, thì
đến khi ra làm việc xã hội, tất là
người có tư cách biết phận sự, có
ich cho xã hội nào có ít dân.

S. B. T.

Lời người dịch. — Bài «Gia chánh thường
thức» này với bản «Gia đình giàu dục» mà
Tiếng dân đã xuất bản lần trước, thật là
cái phong cách của người đời làn con
đường mới. Ai có gia đình, nên là con
đường ấy mà đi lần là sẽ biết mới.

CÁI NÚT CHAI
(TRÌNH-THẨM TIÊU THUYẾT)

Tác- giả MAI
Điều- giả I V S6 67

— A... Ông tướng ?...

— Tôi chán lâm, chán không tướng
giúp đỡ. Vì sao nên tôi vot xuống
giường ngay. Nhưng, thưa quan Tống
thu ký, người có quan trọng tôi lâm đó !

— Ông hiền, còn lâm khác...
Nhưng khi mai đây, lúc 8 giờ,
tôi phải già hình đứng chực trước
nhà ở đường Cố Lì si đứng chiếc xe
hơi chờ. Đứng bách vở chờ tái, khỏi
đứng tại đó, đứng mấy tay sal của
người khai van thiếp vào công việc

GIÚP NẠN DÂN BÌNH PHỦ
Sô bạc của Hội Trung Ương
Cứu tống o Huế đã thu được:

(Tiếp theo)
Sô truồng: 14.031\$15
Versement du Jao de Darlat
(cont.)
M. M. Nguyễn An Tôn 0.50
Nguyễn Long 0.50
Nguyễn Bồi 0.50
Lâm Quát 0.50
Xa Hồi 0.50
Nguyễn thị Nhàn 0.50
Lê hối Khanh 0.50
Lê Đại 0.50
Nguyễn Ngà 0.50
Lê thi Điều 0.50
Bùa Bang 0.50
Lê Bang 0.50
Trần Kiêng 0.50
Nguyễn Lang 0.50
Mme Trần Như Hà 1.00
Trần Kiên 0.50
Tôi Daeng 0.50
Ngô Văn thi Đac 1.00
Ngô Kế 0.50
Đao du Darlat 2.00
Công: 14.043\$65
(Còn nữa)

Đại Hiệu-Nghiêm!

THUỐC HÓA-PHONG
của HÀI-NGỌC-BƯƯỜNG

Chứa :

1) Cùm, cám, phết nóng, ngại rét,
nhức đầu, đau nhức, lịt mũi, ho,
táo, mửa, ợ;

2) Trung phong, mèo mõm, zéch
mắt, giật tay, giật chân, đờm dài
sắc sẹa. — Uống vào khỏi ngay. —
Giá trê thông dụng, dân ba có thai
cũng dùng được. — Mỗi bột giá
10 xu (\$10).

Bán tại:

Thanh hóa : M. DI - LONG, 71,
phố lớn.

Vinh : M. VINH - HUNG -
TƯỜNG, 77, Rue

Sarrat.

M. VĨNH - TƯỜNG,
Huế : 49, Rue Gia-long.

Mua 10 hộp trở lên, xin linh giảm 30%,
và khỏi phải chịu tiền cước. — Nhận hàng
theo cách «tanh hào giao ngã» (contre-rém-
boursement). — Thuốc rất hiệu nghiệm mà
giá lại rẻ, có dung cao mới nhất, xin đừng
bán chừa. — Thoả giao cho :

M. NGUYỄN-HUY-CÙ

Tú - lát, lăng Hoằng - nghĩa, phủ
Hoằng-hoa, tỉnh Thanh-hoa (Annam)

của tôi. Nếu không thế, thi Vinh bá
và bá hụt gi cứng chết.

— Nhưng, Bát vinh nói, theo tôi
nghe thì nhà vua cũng chỉ làm cho
trí tuệ daa daa kia trong một, hai...
lần lâm lá bài ngay. Bằng tránh bắn
t' l' phải...

— Phải có cái danh sách Hai
muối bảy thật phải không?

— Phải đấy, ông chưa có thi phải?

— Có lâm ché.

— Danh sách thiệt?

— Danh sách thiệt cho sao.

— Với cái thánh giá Lô ranh.

— Với cái thánh giá Lô ranh?

Bát vinh lâm thính. Ông nghĩ đến

La báu, cái tên La báu ngồi trước

mặt ông, mạnh dạo dạng dĩ như có

đã khát giòi trong tay và như ngồi

trên mặt mọi người đích rát yên

sự đèn run. Nên chua đám khai

chiến, mà như họ giọng xuống:

«Bóng bách đưa cho ông?»

— Bóng bách đâu có đưa.

— Bóng bách đâu có đưa. Tôi tự lấy.

— Đừng vỗ lực mà lấy ?

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 2)
Về vụ vay bạc, các đại lý bị
phai bán

Tóm Béch-hoàng và Nguyễn-Duật đại
ly hàng Mỹ-Đức, tổng Nghĩa-Định, phủ
Tu-Nghia, ngày 6 Juillet 1934 bị tống án
để nhai cấp Quảng-Ngãi bởi đồng phái
thanh tra daa gián mạo của ban daa Phan-
thuong-Chí bay ngay khai... trong
võng khai 2 người đại lý mỗi người,
tổng (nguyên ngữ) 125\$ có máy daa oan:

1) Xét định giá đất chấp trai quyển
tại Quốc lộ, mà quên lý dãy đất nhau.
2) Xét số daa mâu ruộng đất chấp trai
quyển b' lý trường sở đất, mà lý trường
đã nhau qua.

3) Xét định giá cho vay chung không,
thì có ý kiến của việc Hội đồng trại sv
tại zin.

4) Xét có daa gi gian đổi cùng không,
thì có phải viễn quan Tỉnh pháo duyệt
Các đại lý chỉ là người phụ dịch. Vậy
mà bị phạt, có can không?

Bát-Nam

Đã bắt khâm mà đảng tịch thi
lâm thô nào?

Về hạng daa diab, chính phâ daa phâ
lâm hai hàng: hàng trắng và hàng
bát khâm. Hàng sau này là hàng
ngáo khôn khôn sôp nộp daa phâ
diab, nhưng hương vị cũng thường lưa
trong hàng ấy. Cả người nào khâ daa diab
trước vào (ví dụ, h' tông Trung) kh' mâm
mỗi thâm, mà có ai chát cũng không
được hỏi. Bùi lỵ lọc kỹ càng như thế,
mà khâ daa người lôi vu thuế còn chay
khoa nồi!

Thô mà mới rồi, huyện Ngt-Shanh có
trái sôc và các lông, cù chieu sô cát
tham 5 người, thi phải truôt một người
đang trắng. Hương h' Nghia-hanh là hép
như mùi già lối bùa trầm (400) tráng!

Bùi không hoảng nay mà daa phâ
«zac» hia vào sô thuế, rồi tha thô xé?

Dân quâ

Một cải hiện tượng hơi lịu

Từ năm ngoái lại đây, trong thời gian
thường đếm cát 1016,7 giờ tối, thi chom b,
xám 7, lại h' h' tông cát lông lo, van
dây cát lông; gai trai trô trên. Lám lộc
vi si gai daa palan lô v' con người,
mà sinh thô oan đánh chay nasa. Ở các
địa điểm như có đồng phâ hoát tăng
phâ mà gai trung huy như trong điều
286 thời các lôa sô cát chien lô trong
diêu ấy mà ngài xé.

Điều thô 288. Chồng đánh v' chán
h' v' lô i' lịu mang, nến zet ra sự tri
mang k' chí v' lô i' lịu mang, không phai
sô cát chán thời sô bị phạt giam từ 3
năm đến 5 năm. Đồng phâ hoát tăng
phâ mà gai trung huy như trong
diêu ấy mà ngài xé.

Điều thô 289. Chồng đánh v' chán

h' v' lô i' lịu mang, nến zet ra sự tri
mang k' chí v' lô i' lịu mang, không phai
sô cát chán thời sô bị phạt giam từ 3
năm đến 5 năm. Đồng phâ hoát tăng
phâ mà gai trung huy như trong
diêu ấy mà ngài xé.

a) Ruộng ở làng Hưu - pháp

LUẬT-HÌNH HOÀNG-VIỆT

(Tiếp theo)

Điều thô 285. — Cha mẹ ông bà sô cát
con thâm, chính phâ khâ daa từ 6 năm
đến 10 năm, đồng phâ hoát tăng phâ
b' phai giam từ 4 năm đến 6 năm.

H' chia mẹ ông bà ch' daa th' thường, vẫn
không có ý giải ch' ch' daa khâ daa khôn
đánh daa tr' mang, thi ch' chính phâ phai
giam từ 1 năm đến 3 năm hay là phạt b' t' 120\$00 đến 300\$00 đồng phâ hoát
t' 120\$00 đến 300\$00 đồng phâ hoát
t' 120\$00 đến 300\$00 đồng phâ hoát

Điều thô 286. — Trong hai trường hợp
đã k' daa tr' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285 và 285, đồng phâ hoát tăng
phâ k' ch' ch' daa khôn b' phai giam

điều thô 285

PHU - TRƯƠNG TIẾNG - DAN

VÂN - ĐÈ HÁN - HỌC ở nước ta ngày nay

(Tiếp theo Phu-truong số 705)

Sao-Nam

Điều thứ 1. — Lịch-sử ta xưa là lịch-sử gì? Chắc ai cũng thừa nhận là lịch-sử Hán-học. Nhân-chủng ta xưa là nhân chủng gì? chắc ai cũng thừa nhận rằng nhân chủng ta xưa là hồn-hóa với Hán - tộc, tức như họ Nguyễn là hậu - duệ của ông Nguyễn-Bắc ở triều Đinh, mà ông Nguyễn-Bắc lại con cháu của họ Nguyễn ở đời lưỡng Tấn nước Tàu, là một minh chứng. Ngoài ra, nhiều họ đồng với họ người Tàu như họ Hồ, họ Trần, họ Ta⁽¹⁾ v. v...

Bởi vì nhân-chủng với lịch-sử quan-bé quá mật thiết, mà Hán-học sang nước ta mới chiếm một địa-vị rất lâu dài. Nhất thết trên từ triều Đinh, dưới đền tháp già, diễn chương văn-vật, biến chep lai & trong sú xưa, khẽ khoảng thư từ, thông hành ở nơi làng nước, cho đến bản già phò của từ một nhà, lời bi ký ở các nơi đường ngõ, bức hoành câu đối, đơn thuốc toa hàng, chẳng một gióng gi mà không chịu ảnh hưởng của Hán-văn chi phòi. Nếu một ngày mà tuyển phò Hán-học, thi bao nhiêu diễn chương văn-vật ở sú cũ, tất phải gieo vào ngọn lửa Tân-hoang; bao nhiêu thư từ khẽ khoán ở dân gian, tất thấy chở theo xe Trương-phụ,⁽²⁾ mà người nước ta từ đây về sau, thấy là người mủ Hán-văn mà cũng diếc cả Hán-văn luôn nữa. Giè như mủ Hán-văn, diếc Hán-văn mà không có chương ngai vè tai mắt người minh trên con đường văn-hóa trong một nước, thôi cũng là tiếc. Nhưng không thè được. Tôi xin cùi một vài chứng lè:

Mở già-phò nhà họ Lý, có ba chữ Lý-thường-Kiệt; mở già-phò nhà họ Lê, có hai chữ Lê-Lợi, mà con cháu vi mủ Hán-văn, tất nhiên cười cha ông rằng làm gì đặt tên quá xấu?

Kiệt & với tiếng «cùng kiệt» & Lợi & với tiếng «kiết lợi»

theo tiếng đọc thi lấy dấu mà phân biệt? Đó là những dấu khôn nhan đặc-biệt trong khi nghe khi thấy, không thè kẽ hết. Lại có một dấu khôn nhan về phò thông như những tiếng: Đông-lương, quốc-dân, là rất thông hành ở khắp cả nước, mà nếu khiến những người mủ Hán-văn cát nghĩa, thi e có lẽ nhân Đông-lương là «đê phòong đông», quốc-dân là «con quốc», thi còn gì là dân-trì nữa? Huống gì còn nhiều dấu khôn nhan to lớn nữa.

Nói cho đúng, người ta

(1) Một già-phò nhà họ Tàu có tên là Nguyễn Chiêm Nguyễn-Hàm, trước kia

Ngh-bà, sang tên Nam-việt, Hồ-hưng, & Chiết giang song Nam-việt, sau thay đổi thành v. v.

(2) Trước đây đời Minh, thi sách vở là giấy vải Kim-Mang.

THI-VĂN VỚI THỜI-ĐẠI

(Tập theo Phó-trường số 705)

Ông ĐẶNG-NGUYỄN-CẨM

Người Nghệ-an, hiện Tái-sơn, đỗ phó-bảng, làm qua đầu đốc học. Cụ người nhỏ ôm, diện mạo xấu, không ra trang sức. Nếu trong cái bộ dạng bẽ ngoài, tài nhận là một người quá dốt, không biết chữ; mà bê trong học vấn uyên súc, kiến thức siêu việt mà chỉ khai lại khinh khôi, Nghệ-Tinh là xứng có tiếng nhiều người hay chửi lại ngô nghê, mà nói đến cụ Thái-sơ, thì chính người đồng thời với cụ ai cũng kinh phục. Cụ có đòn đặc sắc là có định kiến, không chịu giao minh theo ai.

Nghệ-Tinh có tiếng . . .

. . . trong đám si phu, trừ kẻ chỉ biết thêu giò không nói làm gì, còn ai có tư tưởng quốc gia, thì cứ theo lối cũ xưa là « vào núi ». Duy cụ Phái-sơn thì cho cái lối xưa kia không hợp thời, mà chỉ chăm một đường học. Trước làm giáo thụ Hưng-nguyên, rồi làm đốc học Nghệ, sau làm đốc học Biên-thuận, bê giảng học là đểem tư tưởng mới mà dù au nay cho học trò, sách của Kowong-hu-Vy Lương-khai-Siêm mà lao rộng ra ở xứ ta, cụ là một người truyền bá rất đặc lực. Hải-Lộ-luog-Nuam đều là học trò cụ.

Cụ thường phản đối cách hạo động.

năm 1908, cùng cụ Ngõ-dươ-Kế cùng bị đày ra Côn-lon. Cụ bị đày, người em là ông tu-Hòa sợ bị lụy trốn đi ra ngoài, và ở ngoài đảo 13 năm được tha, và vài năm cụ mất.

Cụ học chiết ròng, mà về mặt văn chương rõ là một tay lão luyện, chính cụ São-Nam cũng xem như bậc thầy, thi văn của cụ nhiều, xin dẫn ít bài :

1) Bài đưa cụ São-nam khi còn ở trong nước, đà ra Bắc rời vào Nam. Bắc chánh vị di phục nam chúa.

北上未已歸南
Hồ hởi hào tan bất khả tha.

北向未心不以故
Tự tiếu thi sinh gio bách điện.

自是此生遺白首
Khả vó kỵ khai ngao thương chúa.

自無風雲變赤霄
Thái-dương thề được làm cao sĩ.

自是風雲變赤土
Trường lạy quan bi diệu cõ hồn.

自是風雲變赤火
Bắc hào tan thát nhán tan hứa,

自是風雲變赤日
Tương tự lịch lịch ý giang lứa.

自是風雲變赤月
Hồi ẩn ẩn ẩn ẩn

Dịch :

Ra Bắc vào Nam bước dọc ngang, Tấm lòng bỗ bối thẳng chân buông.

Nghĩa cười mội trăng tháo còn lục, Ngõ ngõa non xanh kia khát thương.

Vì sao lich danh nhân bia cõ lây (1), Tim am cao-si đất Thái-dương (2).

Tâm thát có bao rành và sự, Cái tên sờn lấp sóng chênh mồi thương.

(2) Cụ có tư tưởng học mới nhiều, mà lúc ấy lại đang ngồi cái ghế giày ván cũ, cụ có bài thi đưa cho học trò xem :

Thiên niên kết lập vị toàn trù,

Môn khôn gõ ngõ lân tả hứa.

Bản bất kính vị tam đáo si.

Do đường đặc bùn ngõ za tho.

Thiên thanh nho thiệp phân noa hứa,

Mỹ vú Âu phong chấn đồng ro.

Thứ đà phong khai lân học giời,

Chúc long cao chiến nõn ngõ khu. (3)

Dịch :

Tuổi cũ ngàn năm vẫn chờ chờ, Ngõ ngõe mồi miệng chuyện mồi mồi.

Người chênh ba đảo sinh sống ro, Sách cũng nắm ro đọc et lồng lồng.

Giang phát tiếng non thường cái rõ, Non là gõ Mỹ mồi ro bùa.

Càng si cải họa xay sần mồi, Ngõa duỗi sợi súng đất Việt xu.

CHUYỆN BỘN HUYỀN

Những chuyện « bùn huyền » nhiều lúc có cái ánh hường đáng ghê, nhất là vào khoảng thời cuộc lòn xao.

Chuyện không gốc ấy, thực là hoang đường không có nghĩa lý, mà trong lúc xã hội xao xuyến, ở đâu trên trời rơi xuống một cái « dớp », những kẻ Am mưu lợi dụng tâm lý bèn đổi câu quonda chung, nhau dò tò về và truyền bá rộng rãi. Ua là có lẽ là tinhchang của loài người, nên trên đời những người và lý luận chính đại quang minh thì rất ít, mà có nữa, người đời cũng xem thường. Đến chuyện quái lì thi ánh hường truyền bá và tin người lại rất mạnh. Một truyền muội, mười truyền ra trăm ngàn muôn, không bao lâu mà cái điều « quonda chung » Xem chuyện dưới đây :

1) Dời Xuân-tho, vua Linh-công nước Tống làm tiệc dài các tối, có nấu một vại thịt ngoan (tế loài trinh, vit) người tối là Tứ-công không được ăn, (vi anh ta khoe có điều ngon tay rót rung động biết trước rằng được ăn vật lạ, nên vua có ý không cho ăn cho mãi nghiệm). Từ Công giận, nhúng tay vào trong vạc, sau gác ra chuyện giết vua.

Cùng đời ấy, Hoa-Nguyên, tướng

nước Tống, một bùa nấu canh thịt de,

mà không cho Dương-châm là tên xe

ông ta ăn. Sau ra trận đánh với Trịnh,

giết sát tối, tên phu xe không chịu

dây xe, Hoa-Nguyên hỏi vì sao,

Dương-châm trả lời : Con dê ngày

trước quyền lợi người, con ngày nay

quyền lợi tôi. Hoa-Nguyên bị giặc bắt

(2 chuyện ấy chép trong Tứ-truyện),

Hai chuyện trên là vì miếng ăn mà

gây oán, trái lại chuyện dưới này lại

vì miếng ăn mà được ơn.

Cô-Vinh ở Lạc-dương, người ta

thường nói là ánh hường,

nhưng cô là một bà dì tên

không có tên, tên là

không rõ tên.

2) Vào khoảng Ấu-coi-en năm

1914-1918, Tàu bao sự tham chiến.

Lúc ấy người Tàu đã khai thông và

công dã số ghi khoa học. Nhưng

phản động đối với nước Đức cách xa,

không thương quyết gì, không rõ

tham chiến có ý nghĩa gì, và vì lẽ

mà mình phải đi đánh Đức. Trong

những ấy có nhà Am mưu bảy đặt ra

một câu chuyện : người Đức dùng

thấy người chết nấu dầu và chè

làm saxon. Người Tàu có hành

đi truyền sán xá là sòng bài tò tiên,

trọng người chết. Nghe cái tin trên,

đối với người Đức xem như con

quỷ ăn thịt người. Nhận rằng đánh

Đức là phải lẽ... Sau biến chuyện

đồn huyền thì Đức đã bị thua.

Đây, những chuyện dồn hồn,

mà những lay Am mưu tạo ra, để

lợi dụng quan niệm mê tín của quần

chung, đại loại như thế. Trên đời

còn có cuộc lùn xít, mà quonda chung

của cái tâm lý « là », thi câu

chuyện « bayen » kia, như sòng

trên mặt biển, lớp uỷ ba xuồng,

lớp kia trời lên, không kia nào dưới.

Những chuyện trước mắt chúng ta, chuyện to lớn nghe họ dồn

rầm lên, mà kỳ thiệt cũng như

Đức bà dâng, dọc ông lên đồng

rồi vò vò là quần chúng di

điều nguyễn và xin thuốc chờ chằng

có chí.

B. .

Al muốn in số sách giấy

mà gi nên đến nhà in

nhà in